

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس: برنامه ریزی درسی ۲

عنوان درس: برنامه ریزی درسی ۲

کد درس:

نوع و تعداد واحد^۱: ۲ واحد نظری-عملی

نام مسوول درس: دکتر محبوبه مافی نژاد

مدرس/ مدرسین: دکتر محبوبه مافی نژاد، ریحانه حسینی

پیش‌نیاز/ هم‌زمان: برنامه ریزی درسی

رشته و مقطع تحصیلی: آموزش پزشکی کارشناسی ارشد

اطلاعات مسوول درس:

رتبه علمی: دانشیار

رشته تخصصی: آموزش پزشکی

محل کار: گروه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

تلفن تماس: ۸۸۹۵۵۷۱۲

نشانی پست الکترونیک: m-mafinejad@tums.ac.ir

^۱ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسوول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

اساس برنامه‌ریزی آموزشی اصولاً بر محور یادگیری و عوامل و عناصر آن متمرکز است و سؤال اصلی که در برابر یک برنامه‌ریز آموزشی قرار دارد این است که چگونه فرایند یادگیری سریع‌تر، عمیق‌تر، پایدارتر و کم‌هزینه‌تر انجام شود. برنامه‌ریزی آموزشی، رشته و دانشی کاملاً تخصصی است و آشنایی با مفاهیم پایه، اصول و کاربرد آن در گروه‌های مختلف برای دست اندرکاران آموزش پزشکی یک ضرورت محسوب می‌شود. این درس که در قالب ۲ واحد نظری- عملی (۳۴ ساعت) برنامه‌ریزی شده است، به مراحل و اصول برنامه‌ریزی درسی در حوزه علوم پزشکی می‌پردازد. این دوره با بیان مقدماتی در مورد مفاهیم و اصول کلی در نیازسنجی شروع می‌شود. سپس کلیاتی در مورد تکنیک‌ها و روش‌های نیازسنجی در برنامه‌ریزی ارائه خواهد شد. انتظار می‌رود فراگیران با گذراندن این درس ضمن کسب نگرش لازم نسبت به اهمیت برنامه‌ریزی در فرایندهای آموزشی، مهارت لازم در تدوین طرح نیازسنجی و انطباق سایر اجزا برنامه‌ریزی با پیامدها/ اهداف مورد انتظار را کسب نمایند. به طور کلی در پایان دوره از دانشجویان انتظار می‌رود که با این اصول آشنا شده و دانش و مهارت کافی برای استفاده از آن‌ها را به دست آورند.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

دانشجو بتواند ضمن آشنایی با اصول، مفاهیم برنامه‌ریزی درسی، یک برنامه آموزشی را منطبق با اصول پایه‌ای طراحی و اجرا کند

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

۱. خود را ملزم به خودآموزی بداند و دانش و مهارت‌های خود را به روز نگاه دارد.
۲. به عنوان عضوی از تیم آموزشی ایفای نقش نماید و همچنین در انجام کارها و تکالیف گروه همکاری موثری داشته باشد.
۳. در تمام امور اعم از آزمون‌ها و ارائه تکالیف نوشتاری و شفاهی به درستکاری و رعایت زمانبندی پایبند باشد.
۴. به اهمیت و ضرورت داشتن یک طرح نیازسنجی در فرایند تدوین برنامه درسی توجه کند.
۵. استفاده از تکنیک‌ها و متدهای نیازسنجی را مفید و ارزشمند بداند.
۶. تکنیک‌های مختلف نیازسنجی را با ذکر مزایا و معایب آن مقایسه نماید.
۷. فنون نیازسنجی را شرح داده و برای نیازسنجی یک درس، یک فن مناسب را انتخاب و تشریح نماید.
۸. ارتباط بین روش‌های مختلف آموزشی مرتبط با اهداف را با ذکر تفاوت بین آنها بیان نماید.
۹. بتواند بر اساس معیارهای انتخاب روش تدریس برای درس خود روش مناسبی را انتخاب نماید.
۱۰. بتواند به الزامات مربوط در فرایند توانمندسازی در برنامه درسی توجه کند.
۱۱. بتواند اصول مدیریت فرایند بازنگری برنامه درسی را تحلیل کند.
۱۲. بر اساس اصول برنامه‌ریزی، یک برنامه درسی را نقد و تحلیل نماید.

رویکرد آموزشی^۱:

■ ترکیبی^۲

□ حضوری

□ مجازی^۲

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

■ کلاس وارونه

□ یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال

■ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی

□ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

□ یادگیری اکتشافی هدایت شده

□ یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی

□ یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) .....

رویکرد حضوری

■ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)

■ بحث در گروه‌های کوچک

■ ایفای نقش

□ یادگیری اکتشافی هدایت شده

□ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

□ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

■ یادگیری مبتنی بر سناریو

■ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هم‌تایان)

■ یادگیری مبتنی بر بازی

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

لطفاً نام ببرید .....

---

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

تقویم درس:

شماره جلسه	عنوان جلسه	روش تدریس	مدرس
۱	معرفی دوره، بحث پیرامون مطالب دوره	-	دکتر مافی نژاد
۲	برنامه درسی مبتنی بر مدل کرن	یادگیری مبتنی بر سناریو، تمرین عملی تدوین برنامه به شکل نقشه مفهومی بر طبق سناریو	دکتر مافی نژاد
۳	نیازسنجی در برنامه درسی: کلیات نیازسنجی	آموزش مجازی	دکتر مافی نژاد
۴	نیازسنجی در برنامه درسی: انواع نیاز (۱)	آموزش مجازی، کلاس وارونه	دکتر مافی نژاد
۵	نیازسنجی در برنامه درسی: انواع نیاز (۲)	یادگیری مبتنی بر سناریو، بازی‌وارسازی	دکتر مافی نژاد
۶	نیازسنجی در برنامه درسی: تکنیک‌ها و روش‌ها (۱)	یادگیری مبتنی بر بازی وار سازی، سخنرانی تعاملی	دکتر مافی نژاد
۷	نیازسنجی در برنامه درسی: تکنیک‌ها و روش‌ها (۲)	ایفای نقش بر طبق راهنمای یادگیری و تمرین عملی	دکتر مافی نژاد
۸	اهداف در برنامه آموزشی (پیشرفته)	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر پازل	دکتر مافی نژاد
۹	انتخاب استراتژی‌های آموزشی در برنامه درسی	کلاس درس وارونه، یادگیری مبتنی بر سناریو	دکتر مافی نژاد
۱۰	پیاده سازی تطابق و همراستایی سازنده در برنامه درسی	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر کار عملی	دکتر مافی نژاد
۱۱	اصول انتخاب و سازماندهی محتوا در برنامه درسی	سخنرانی تعاملی	ریحانه حسنی
۱۲	عناصر ارزشیابی و فیدبک در برنامه درسی	سخنرانی تعاملی، ایفای نقش، یادگیری مبتنی بر مورد	دکتر مافی نژاد
۱۳	توانمندسازی در برنامه درسی	کلاس درس وارونه	دکتر مافی نژاد
۱۴	مدیریت و لیدرشیپ بازنگری برنامه درسی	سمینار دانشجویی	فراگیر
۱۵	برنامه درسی مبتنی بر تظاهرات بالینی شایع	سمینار دانشجویی	فراگیر
۱۶	برنامه درسی یادگیری مبتنی بر مساله	سمینار دانشجویی	فراگیر
۱۷	برنامه درسی مبتنی بر وظیفه	سمینار دانشجویی	فراگیر
۱۸	برنامه درسی بین حرفه ای	سمینار دانشجویی	فراگیر
۱۹	آزمون پایان ترم	-	-

وظایف و انتظارات از دانشجو:

- حضور منظم و به موقع در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس^۱، پاسخگویی به تکالیف و پرسش‌های مطرح شده، همکاری با سایر همکلاسی‌ها در انجام کارهای گروهی

روش ارزیابی دانشجو:

- ارزیابی تکوینی (Formative): ارزیابی و بازخورد دادن در طول دوره به ازای هر مرحله از فرآیند آموزش که در فرم ارزشیابی دانشجو درج می‌گردد و شامل حضور منظم در جلسات، وقت شناسی و نظم در انجام تکالیف، مشارکت فعال در کارهای عملی و انجام تکالیف محوله
- ارزیابی تراکمی (Summative):
  - حضور در کلاس و مشارکت در بحث کلاسی: ۲ نمره
  - ارائه سمینار: ۳ نمره
  - پیاده سازی طرح یک برنامه نیازسنجی: ۳ نمره
  - آزمون میان ترم و پایان دوره (مشمول بر سوالات تشریحی، چند گزینه ای و تکمیلی): ۱۲ نمره
- تکلیف:
  - ارائه سمینار
  - انجام تکالیف گروهی و فردی مرتبط با هر مبحث
  - تدوین یک تکنیک نیازسنجی و تعیین نیازهای استخراجی

روش ارزشیابی دوره:

از طریق ارزشیابی انتهای دوره در قالب پرسشنامه بررسی نظرات دانشجویان در مورد کیفیت دوره از طریق سامانه سپیاد انجام می شود.

منابع:

الف) کتب

- مقالات پیوست در فایل های ارسالی در طول ترم

---

۱. این وظایف مصادیقی از وظایف عمومی هستند و می‌توانند در همه انواع دوره‌های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.